

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Računovodja - Računovodstvo za gospodarstvo

KRITIČNA ANALIZA LETNEGA POROČILA GOSPODARSKE DRUŽBE

Mentor: Vojko Šiler, univ. dipl. ekon.
Lektorica: mag. Nataša Koražija, prof. slov.

Kandidatka: Lidija Voršič

Kranj, april 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju Vojku Šilerju za pomoč in nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Hvala gospe Mojci Burgar iz podjetja VGP d. d., za pomoč in nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici mag. Nataši Koražija, prof. slov., ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

Posebej pa se zahvaljujem direktorju VGP d.d. Srečku Šamperlu, da mi je omogočil dostop do gradiva in uporabo podatkov podjetja.

IZJAVA

»Študentka Lidija Voršič izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom Vojka Šilerja, univ. dipl. ekon.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne: 22. 4. 2011

Podpis: _____

POVZETEK

Diplomska naloga obravnava analizo in sestavo letnega poročila podjetja VGP d. d., ki se ukvarja z gradbeno dejavnostjo, njegova poglobljena naloga pa je upravljanje in gospodarjenje z vodami.

Letno poročilo je izkaz poslovanja podjetja in postaja vse pomembnejše orodje za komuniciranje z različnimi interesnimi skupinami (notranjimi in zunanjimi uporabniki). Z letnim poročilom podjetje predstavi svoje delovanje in uspešnost poslovanja. Priprava letnega poročila je zelo zahtevna naloga, zato ji je treba nameniti veliko časa. Sestavljeno je iz poslovnega poročila, ki izkazuje vse prednosti in sposobnosti podjetja in računovodskega poročila. Vsebino določajo Zakon o gospodarskih družbah, ki predpisuje temeljne izhodišča, in Slovenski računovodski standardi. Za pripravo letnega poročila je poleg vsebine in metodičnega okvira pomembna tudi oblika in način predstavitve podatkov.

Namen diplomske naloge je kritično analizirati vse sestavine in obliko letnega poročila. Na podlagi obravnavane teorije sem preučila letno poročilo podjetja VGP d. d., kjer sem se omejila na zakonsko določena pravila. Namen mojega diplomskega dela z obravnavo in analizo letnega poročila pa je izboljšati letno poročilo podjetja, ki sem ga zajela v diplomski nalogi.

KLJUČNE BESEDE:

- letno poročilo,
- analiza letnega poročila,
- računovodsko poročilo,
- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida.

ZUSAMMENFASSUNG

Die vorliegende Diplomarbeit befasst sich mit Analyse und Aufarbeitung des Jahresberichts des Bauunternehmens VGP d. d., dessen Hauptaufgabe Verwaltung und Bewirtschaftung der Gewässer ist.

Der Jahresbericht ist ein wichtiger Ausweis der Geschäftstätigkeit des Unternehmens und wird ein immer wichtiges Mittel zur Kommunikation mit Interessensgruppen (In- und Außenverbraucher). Mit dem Jahresbericht stellt das Unternehmen seine Tätigkeit und den Geschäftsgang vor. Die Vorbereitung des Jahresberichts ist eine schwierige Aufgabe und braucht viel Zeit. Es setzt sich aus Geschäftsberichts, der alle Pluspunkte und Fähigkeiten des Unternehmens beweist und aus Rechnungswesenbericht zusammen. Den Inhalt bestimmen Gesetz von Wirtschaftsgesellschaften, die Grundwerte vorbestimmen und slowenische Rechnungswesenstandards. Für die Vorbereitung des Jahresberichts sind neben des Inhalts und methodischen Rahmens auch die Form und Weise von Datendarstellung sehr wichtig.

Die Zweckbestimmung dieser Diplomarbeit ist alle Komponenten und Form des Jahresberichts kritisch zu analysieren. Aufgrund der vorliegenden Theorie habe ich das Jahresbericht des Bauunternehmens VGP d. d. untersucht und sich dabei auf gesetzlich bestimmte Regeln begrenzt. Die Aufgabe meiner Diplomarbeit ist durch die Behandlung und Analyse das Jahresbericht zu verbessern.

SCHLÜSSELWORTE:

- Jahresbericht,
- Jahresberichtsanalyse,
- Rechnungswesenbericht,
- Abschlussstand,
- Nachweis des Geschäftsergebnisses.

Kazalo

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	PREDSTAVITEV DRUŽBE VGP, D. D.	1
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	2
1.4	METODE DELA	3
2	LETNO POROČILO	4
2.1	VSEBINA LETNEGA POROČILA	4
2.2	NAMEN LETNEGA POROČILA	4
2.3	ZAVEZANCI ZA PRIPRAVO LETNEGA POROČILA PO ZAKONU O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD)	5
3	SESTAVINE LETNEGA POROČILA	7
3.1	RAČUNOVODSKI IZKAZI	7
3.1.1	BILANCA STANJA	7
3.1.2	IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	7
3.1.3	IZKAZ GIBANJA KAPITALA	8
3.1.4	IZKAZ FINANČNEGA IZIDA	8
3.2	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	8
3.2.1	IZJAVA POSLOVODSTVA	8
3.2.2	SPLOŠNE INFORMACIJE	8
3.2.3	POVEZANE DRUŽBE	9
3.2.4	POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV	9
3.2.5	PODLAGA ZA SESTAVO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	9
3.2.6	SPREMEMBE RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN OCEN TER POPRAVKI NAPAK	10
3.2.7	TEČAJ IN NAČIN PRERAČUNA V DOMAČO VALUTO	10
3.2.8	POROČANJE PO PODROČNIH IN OBMOČNIH ODSEKIH	10
3.2.9	NEOPREDMETENA SREDSTVA	11
3.2.10	OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	11
3.2.11	NALOŽBENE NEPREMIČNINE	12
3.2.12	OSLABITVE DOLGOROČNIH SREDSTEV, RAZEN FINANČNIH NALOŽB	13
3.2.13	FINANČNE NALOŽBE	13
3.2.14	IZPELJANI FINANČNI INŠTRUMENTI	14
3.2.15	SREDSTVA (SKUPINA ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	14
3.2.16	ZALOGE	14
3.2.17	TERJATVE	15
3.2.18	DENARNA SREDSTVA	15
3.2.19	KAPITAL	15
3.2.20	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	16
3.2.21	OBVEZNOSTI	16
3.2.22	PRIHODKI	16
3.2.23	ODHODKI	17
3.2.24	DAVEK OD DOBIČKA	18
4	KRITIČNA ANALIZA LETNEGA POROČILA VGP D. D.	19
4.1	PREDSTAVITEV PODJETJA VGP D. D.	19
4.2	POSLOVANJE V LETU 2009	22

4.2.1	DOSEŽENI REZULTAT POSLOVANJA ZA LETO 2009 V PRIMERJAVI Z LETOM 2008	22
4.2.2	STRUKTURA POSLOVNIH PRIHODKOV V LETU 2009	23
4.2.3	STRUKTURA ODHODKOV V LETU 2009	24
4.3	KAZALNIKI.....	25
4.3.1	TEMELJNI KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA	27
4.3.2	TEMELJNI KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA.....	28
4.3.3	TEMELJNI KAZALNIKI VODORAVNEGA FINANČNEGA USTROJA.....	29
4.3.4	TEMELJNI KAZALNIKI GOSPODARNOSTI	31
4.3.5	TEMELJNI KAZALNIKI DOBIČKONOSNOSTI.....	32
4.4	PREGLED KADROVSKE STRUKTURE ZAPOSLENIH	33
4.5	PREGLED OPRAVLJENIH UR V LETU 2009	34
4.6	POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2009.....	35
4.7	PRIČAKOVANI RAZVOJ DRUŽBE IN AKTIVNOSTI DRUŽBE NA PODROČJU RAZISKAV IN RAZVOJA.....	36
5	ZAKLJUČEK	37
	LITERATURA IN VIRI.....	39
	KAZALO SLIK	40
	KAZALO GRAFOV	40

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Kako napisati letno poročilo in zakaj je pomembno napisati kakovostno poročilo? Dobro letno poročilo je osnova za kvalitetno delo podjetja. Organizacije ne pišejo letnih poročil samo zato, ker to določajo predpisi. Vedno bolj jih uporabljajo tudi za marketinške namene, kjer obveščajo interesne skupine o organizaciji, spremembah in dogodkih, ki so nastopili v preteklem poslovnem letu, ter o načrtih za prihodnost. Letno poročilo podjetja je torej eden izmed načinov komuniciranja z interesnimi skupinami in predstavlja organizacijo tudi navzven. Njegov namen ni le poročanje, temveč tudi utemeljitev preteklih dejanj in na podlagi le-teh tudi priprava in načrti za poslovanje podjetja v prihodnosti.

V Sloveniji predstavlja zakonski okvir za letna poročila Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD). Poleg tega pa morajo organizacije pri pripravi tega upoštevati tudi določila SRS in mednarodnih računovodskih standardov.

V diplomski nalogi sem se dotaknila tudi vloge revizorja pri pripravi letnega poročila in kritično analizirala letno poročilo izbranega podjetja.

1.2 PREDSTAVITEV DRUŽBE VGP, D. D.

Vodnogospodarsko podjetje Kranj, d. d. (v nadaljevanju VGP d. d.), je bilo ustanovljeno 20. 10. 1958 pod nazivom Vodna skupnost Gorenjske Kranj za področje Okraja Kranj. Podjetje je bilo vpisano v register Gospodarskih organizacij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani z dne 11. 10. 1966 z vsemi nadaljnjimi spremembami in kasneje v sodni register pri Temeljnem sodišču v Kranju, Enota v Kranju. 17. 3. 1998 je bila pod isto vložno številko na Okrožnem sodišču v Kranju vpisana sprememba naziva zaradi lastninskega preoblikovanja v Javno vodnogospodarsko podjetje Kranj, d. d. VGP Kranj, d. d., Mirka Vadnova 5, 4000 Kranj, je pravni naslednik družbenega podjetja JVGP Kranj, p. o. Lastninsko preoblikovanje podjetja je bilo vpisano v sodni register pri Okrožnem sodišču v Kranju dne 17. 3. 1998. Podlaga za vpis v register je bilo soglasje Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo dne 13. 8. 1998. Skupščina družbe Javno vodnogospodarsko podjetje Kranj, d. d., je dne 20. 12. 2000 sprejela sklep o spremembi imena družbe v VGP Kranj, d. d. Leta 2005 pa se je družba preimenovala VGP d. d.

Glavna dejavnost je spremljanje in urejanje vodnega režima ter vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav. Poleg teh osnovnih dejavnosti pa opravlja

še vrsto stranskih dejavnosti. Glavni vir ustvarjenega prihodka je financiran s strani države, podjetje pa si prizadeva pridobiti tudi delo na prostem trgu. V večini primerov gre za gradbena dela nizke gradnje.

Danes ima Vodnogospodarsko podjetje, d. d., zaposlenih 75 ljudi.

Upravo podjetja sestavljajo:

- direktor: Srečko Šamperl, zaposlen za nedoločen čas, za dvotretjinski delovni čas.

Na dan 31. 12. 2009 imamo naslednjo strukturo kapitala oziroma lastnikov in njihovih delnic:

- Država Republika Slovenija ima 57.980 delnic, kar predstavlja 25,00 %
- Kapitalska družba IPZ ima 7.718 delnic, kar predstavlja 3,33 %
- Kapitalska družba PPS ima 38.283 delnic, kar predstavlja 16,51 %
- Bauimex, d. o. o., ima 126.791 delnic, kar predstavlja 54,67 %
- Zaposleni imajo 1.140 delnic, kar predstavlja 0,49 %.

Podjetje Bauimex, d. o. o., ima obvladujoči položaj v podjetju in je zavezano k sestavitvi konsolidiranih izkazov.

1.3 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Poleg metodičnega okvira in vsebine sta za pripravo letnega poročila pomembna tudi način predstavitve podatkov in oblika. Informacije morajo biti korektne, natančne in prikazane oz. zapisane tako, da jih bodo razumeli vsi uporabniki. Dobro letno poročilo se odlikuje po tem, da je celovito, jedrnato ter s pregledno vsebino vseh sestavin, ki jih zahtevajo predpisi.

Namen moje diplomske naloge je kritično analizirati vse sestavine in obliko letnega poročila. Pri tem sem se omejila predvsem na zakonsko določena pravila. Za primer sem izbrala letno poročilo podjetja VGP d. d., za leto 2009.

Moj cilj je predvsem ugotoviti in predstaviti:

- postopke sestavljanja letnega poročila,
- bistvene sestavine letnega poročila,
- pomen in vsebino analiziranja letnega poročila,
- pomen uporabe kazalnikov in predstavitev sistema povezanih kazalnikov,
- analizirati temeljne računovodske izkaze podjetja VGP d. d., in prikazati poslovanje podjetja s pomočjo računovodskih kazalnikov.

V prvem delu diplomske naloge bom predstavila teoretične značilnosti letnega poročila s ključnimi udeleženci oziroma uporabniki informacij letnega poročila. Pomemben del, ki je opredeljen v tem delu, je razčlenitev letnega poročila na poslovno in računovodsko poročilo.

V nadaljevanju se bom osredotočila na osnovne in pomembne sestavine vsakega letnega poročila, ki mu dajejo smiselno celoto in prepoznavno obliko. To so uvod, splošni del in obvezni del.

Četrto poglavje je namenjeno kritični analizi letnega poročila. Podrobneje bom predstavila vlogo ter pomen analiziranja računovodskega poročila, predvsem pa izpostavila pomen uporabe računovodskih kazalnikov ter vsakega izmed njih podrobno opisala.

V zadnjem praktičnem delu se bom dotaknila temeljite analize letnega poročila podjetja VGP d. d.

Moje diplomsko delo vključuje nekaj splošnih informacij o samem podjetju, nato analizo bilance stanja in izkaza poslovnega izida ter na koncu ugotavljanje uspešnosti poslovanja podjetja za leto 2009 z uporabo računovodskih kazalnikov.

Slovenska podjetja se vse bolj zavedajo pomembnosti podajanja informacij svojega poslovanja širšemu obsegu javnosti, saj jim le-to predstavlja vezo med njihovimi lastnimi interesi in interesi potencialnih porabnikov njihovih izdelkov oziroma storitev. Izdajanje letnega poročila je tako ena izmed priložnosti za doseganje razpoznavnosti podjetja v njegovem ožjem in tudi širšem okolju.

1.4 METODE DELA

Diplomska naloga obsega tri dele. V uvodu je zapisan teoretični del, za katerega sem uporabila slovensko in tujo literaturo, ter praktični del, kjer skušam prikazati, kako podjetje, v moji nalogi Vodnogospodarsko podjetje, d. d., izpolnjuje navodila za izdelavo letnega poročila.

Namen diplomskega dela ni raziskava, ki bi temeljila na več podjetjih. Omejila se bom na eno podjetje ter natančno, s pomočjo literature, opredelila in prikazala namen letnega poročila obravnavanega podjetja.

2 LETNO POROČILO

Letno poročilo lahko označimo kot najpomembnejše in najmočnejše periodično komunikacijsko orodje posloводства podjetij z različnimi interesnimi skupinami. V obliki zbirnih podatkov dobimo pregled nad delovanjem podjetja ter uspešnostjo poslovanja. Njegova izdelava zahteva veliko časa in denarja, vendar so podjetja dolžna po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD) in Slovenskih računovodskih standardih (SRS) vsako leto izdati letno poročilo, ki mora biti sestavljeno jasno in pregledno. Izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida. Letno poročilo naj bi bilo primerno grafično obdelano s ponazoritvami in fotografijami ter v posebni brošuri.

2.1 VSEBINA LETNEGA POROČILA

Vsebina letnega poročila je v grobem določena v ZGD, ki je temeljni zakon, vendar v njem ni predpisana njegova oblika. Podjetje se samo odloči, kako bo letno poročilo oblikovano in na kakšen način bodo predstavili bralcem letnega poročila tisto, kar je obvezno oziroma zakonsko predpisano, ter druge neobvezne vsebine, kot so delovanje podjetja. Čeprav vsi deli letnega poročila sestavljajo celoto, so v bistvu namenjeni različnim uporabnikom. Uvodni del je bolj splošen in je namenjen tudi nestrokovnemu bralcu, zato mora biti napisan na tak način, da vsak bralec lahko iz njega razbere (ne)uspešnost poslovanja podjetja. Splošni del ali poslovno poročilo, ki sledi uvodu, mora biti napisano precej bolj podrobno in vsebovati mora razčlenitev poslovanja po posameznih poslovnih funkcijah in posameznih delih podjetja. Finančni ali računovodski del poročila mora biti številčni povzetek poslovnega poročila ter uvoda (Kavčič, 1998, str. 10).

2.2 NAMEN LETNEGA POROČILA

Osnovni namen letnega poročila je, da interesnim skupinam podaja informacije o poslovanju podjetja ter njegovem ekonomskem položaju. Da pa bi s temi informacijami zadovoljili vse interesne skupine, mora letno poročilo ustrezati določenim standardom oz. kakovostnim merilom (Glautier, Underdown, 1997, 200). Letno poročilo je pripravljeno na podlagi temeljito pregledanih podatkov. Služi za informiranje različnim uporabnikom, katere zanimajo predvsem: delovanje podjetja in uspešnost, socialno in ekonomsko okolje, izdelki oziroma storitve podjetja, možnosti za nadaljnji razvoj, delničarji, vlagatelji, zaposlenci in dobavitelji (Kavčič, 1998, str. 9).

Tudi najboljši voditelji so včasih oddaljeni od pregleda celotnega poslovanja podjetja. Letno poročilo jim pomaga pri odločitvah in rešitvah problemov, ker ga

lahko opredelimo kot most, ki formalno povezuje ljudi in podjetje (Thill, Bovee, 2002, str. 270).

Letno poročilo je najpomembnejša periodična listina komuniciranja uprave podjetja z lastniki in drugimi interesnimi skupinami podjetja. Poleg tega da poroča o poslovanju in uspešnosti podjetja v poslovnem letu, razlaga tudi ozadje preteklega dogajanja in sporoča namene za prihodnost. Letna poročila so si med seboj zelo različna, tako kot so različna podjetja, ki jih izdelajo. Poročilo je nekakšno ogledalo podjetja. Večina podjetij poleg obveznih informacij, ki jih zahtevajo predpisi in standardi, vključuje tudi dodatne informacije ter primerno oblikovanje. Ponavadi je to najbolj prestižna in najdražja publikacija, ki vpliva na dolgoročni ugled podjetja v javnosti. Čeprav so nekatera lepo oblikovana, opremljena s slikami in lepim tiskom, še ne pomeni, da imajo dobro sporočilno vrednost za uporabnike (Horvat, 2000, str. 46–56).

Da bi letno poročilo izpolnilo svoj namen, morajo biti pri sestavljanju upoštevana določena pravila, ki so odraz vodilnih in ostalih zaposlenih. Prvo pravilo, ki ga v podjetju morajo upoštevati, je, da morajo biti v letnem poročilu podani resnični podatki, kar je v veliki meri zagotovljeno že z revidiranjem. Drugo pravilo je, da je letno poročilo razumljivo, podati mora pregled nad preteklim in predvidenim bodočim delovanjem podjetja ter vsebovati čimveč koristnih informacij za uporabnike. Pomembna je tudi pravočasnost. Če so spremembe v podjetju zelo pogoste, so poročila o podjetju takrat, ko so že pripravljena, velikokrat že zastarela. Zadnje priporočljivo pravilo pravi, da mora biti letno poročilo primerno po obliki in vsebini, saj je namenjeno širokemu krogu bralcev od strokovnjakov do laikov, zato naj bosta vsebina in oblika skrbno izbrani (Kavčič, 1997, str. 151–152).

2.3 ZAVEZANCI ZA PRIPRAVO LETNEGA POROČILA PO ZAKONU O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD)

Po Zakonu o gospodarskih družbah so zavezanci za pripravo letnega poročila vse organizacije, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost.

V diplomski nalogi proučujem in predstavljam letno poročilo podjetja, ki je zavezano k uporabi ZGD, kateri je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 15, dne 17. februarja 2005 (ZGD UPB 1).

Zakon organizacije razvršča na mikro, majhne, srednje in velike ob uporabi naslednjih meril na bilančni presečni dan letne bilance stanja:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu,
- čisti prihodki od prodaje in
- vrednost aktive.

Mikro organizacija je organizacija, ki izpolnjuje dve od naslednjih meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 2.000.000 evrov,

- vrednost aktive ne presega 2.000.000 evrov.

Majhna organizacija je organizacija, ki ni mikro organizacija po prejšnjem odstavku, in izpolnjuje dve od naslednjih meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 8.800.000 evrov,
- vrednost aktive ne presega 4.400.000 evrov.

Srednja organizacija je organizacija, ki ni mikro organizacija po drugem odstavku tega člena ali majhna organizacija po prejšnjem odstavku, in izpolnjuje dve od naslednjih meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 250,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 35.000.000 evrov,
- vrednost aktive ne presega 17.500.000 evrov.

Velika organizacija je organizacija, ki ni mikro, majhna ali srednja.

Organizacije se v skladu z merili iz prejšnjih odstavkov razvrščajo ali prerazporejajo na mikro, majhne, srednje in velike organizacije na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let na presečni dan bilance stanja.

Določbe tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na majhne organizacije, se uporabljajo tudi za mikro družbe, razen če ta zakon in drugi predpisi ne določajo drugače.

V vsakem primeru so velike organizacije (ZGD-1 2006):

- banke,
- zavarovalnice,
- borza vrednostnih papirjev,
- družbe, ki morajo po 56. členu ZGD pripraviti konsolidirano letno poročilo.

3 SESTAVINE LETNEGA POROČILA

Letno poročilo je sestavljeno iz treh delov. Sestavlja ga poslovno poročilo, računovodsko poročilo ter revizorjevo poročilo. Poslovno poročilo vsebuje različne analize preteklega dogajanja in stanja ter predvidevanja oz. načrte za prihodnost poslovanja podjetja ter podobno. Analize preteklega dogajanja in stanja podjetja lahko temeljijo na računovodskih podatkih iz računovodskih izkazov, lahko pa posegajo tudi na področje trženja, proizvodjanja, financiranja, kadrovske problematike in podobno. Obseg navedb v poslovnem poročilu in navedb podrobnosti poročila je odvisna od namena, ki ga želi podjetje s takšnim poročilom doseči, in od naslovnika – interesnih skupin podjetja.

Računovodsko poročilo sestavljajo računovodski izkazi in pojasnila k računovodskim izkazom. Vsa pojasnila računovodskih izkazov mora računovodstvo predstaviti preudarno. Praviloma mora biti vsaka postavka v obrazcih bilance stanja, izkaza uspeha in izkaza finančnih tokov navzkrižno povezana z ustrežno informacijo v pojasnilih.

Revizorjevo poročilo je obvezen del letnega poročila. Naloga revidiranja je oblikovati mnenje o resničnosti in poštenosti oziroma o resničnosti in nepristranskosti računovodskih informacij, s katerimi se podjetje predstavi svojemu okolju.

3.1 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Vsi računovodski izkazi se med seboj dopolnjujejo. Čeprav vsak predstavlja poslovanje podjetja po svoje, je dobro, da jih preučujemo skupaj zaradi celovitejše in popolnejše analize (Zadravec, 2003, str. 23).

3.1.1 BILANCA STANJA

Bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz finančnega izida tvorijo skupaj zaprti sistem, v katerem so vsi dogodki, povezani s podjetjem, zabeleženi tako, da lahko uporabnik zelo dobro razume računovodske informacije (Stolowy, Lebas, 2002, str. 104).

3.1.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida poroča o prodaji, odhodkih in dobičku podjetja za poslovno leto in posledično predstavlja najpomembnejši indikator, kar zadeva dobičkonosnost podjetja (Walton, 2000, str. 5).

3.1.3 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu, vključno z uporabo čistega dobička in pokrivanjem izgube. Poznamo ga v dveh oblikah, bodisi kot prikaz razdelitve čistega dobička kot sestavine kapitala oziroma poravnavanje izgube kot odbitne postavke od kapitala bodisi kot prikaz gibanja vseh formalnih sestavin kapitala, vključenih v bilanco stanja, v njihove skupine ali posamično (Horvat, 2002, str. 62).

3.1.4 IZKAZ FINANČNEGA IZIDA

Izkaz finančnega izida prikazuje gibanje prejemkov in izdatkov ali pritokov in otokov v poslovnem letu ter pojasnjuje spremembe pri stanju denarnih sredstev, obenem pa daje uporabnikom informacije o pridobivanju denarnih sredstev, o njihovi uporabi ter o stanju denarnih sredstev na začetku in koncu obračunskega obdobja (Lipnik, 2003, str. 146).

3.2 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

3.2.1 IZJAVA POSLOVODSTVA

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi, skupaj s pojasnili, izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in slovenskimi računovodskimi standardi.

3.2.2 SPLOŠNE INFORMACIJE

Obvezna razkritja:

- sedež in pravna oblika družbe,
- narava poslovanja in pomembnejše dejavnosti,
- število zaposlencev konec leta ter povprečje v letu, razčlenjeno po skupinah glede na izobrazbo,
- firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najširši krog družb v skupini in v razmerju, do katere je družba odvisna družba, ter navedbo kraja, kjer je mogoče dobiti to konsolidirano letno poročilo,
- firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najožji krog družb v skupini in v razmerju, do katere je družba odvisna družba, ter navedbo kraja, kjer je mogoče dobiti to konsolidirano letno poročilo.

3.2.3 POVEZANE DRUŽBE

Pri vsaki družbi z najmanj 20 % so potrebna naslednja razkritja: firma in sedež te družbe, delež, višina lastnega kapitala in poslovni izid v tistem letu, eventualna povečanja ali zmanjšanja deleža v poslovnem letu.

Obvezna razkritja:

- Ime obvladujoče družbe – razvidno iz diagrama.
- V prilogi h konsolidiranim izkazom navesti družbe, ki niso vključene v konsolidacijo in razlog, zakaj ne.
- Razkriti podatke o vsaki družbi, v kapitalu katere je družba neposredno ali po osebi, ki deluje za račun družbe, udeležena z najmanj 20 %: firmo in sedež te družbe, delež, višino lastnega kapitala in poslovni izid v tistem letu. Tega ni treba razkrivati, če obstajajo razlogi po 69. členu. ZGD-1.
- Potrebno je razkriti razmerja med obvladujočo in posamezno odvisno družbo, v katerem obvladujoča družba neposredno ali prek odvisnih družb nima več kot polovice glasovalnih pravic. Potrebno je tudi razkritje, zakaj posamezna odvisna družba ni uskupinjena. Omenjeno se bo razkrivalo v okviru tabele povezane družbe.
- Razkriti, če je družba družbenik v drugi družbi in neomejeno odgovarja, navesti firmo in sedež in pravnoorganizacijsko obliko.

3.2.4 POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV

Računovodski izkazi družbe ter pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljeni na osnovi SRS (2007) in upoštevajo določila Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Upoštevata se temeljni računovodski predpostavki, in sicer nastanek poslovnih dogodkov ter časovna neomejenost delovanja. Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih.

Računovodski izkazi družbe ter pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljeni na osnovi SRS (2007) in upoštevajo določila Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Upoštevata se temeljni računovodski predpostavki, in sicer nastanek poslovnih dogodkov ter časovna neomejenost delovanja. Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih.

3.2.5 PODLAGA ZA SESTAVO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi družbe ter pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljeni na osnovi SRS (2007) in upoštevajo določila Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Upoštevata se temeljni računovodski predpostavki, in sicer nastanek poslovnih dogodkov ter časovna neomejenost delovanja. Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih.

Pripravljeni so ob upoštevanju izvirnih vrednosti, medtem ko se poštena vrednost upošteva pri sledečih finančnih sredstvih in obveznostih: pri nepremičninah, določenih neopredmetenih sredstvih, izpeljanih finančnih instrumentih, finančnih instrumentih v posesti za trgovanje in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstvih. Poslovodstvo pri sestavi računovodskih izkazov poda presoje, ocene in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev, na izkazane vrednosti sredstev in na obveznosti prihodkov in odhodkov. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah smatrajo kot utemeljeni in na podlagi katerih lahko podamo presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti. Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo le za obdobje, v katerem se ocena popravi, če vpliva zgolj na to obdobje, lahko pa se pripoznajo za obdobje popravka in prihodnja leta, če popravek vpliva tako na tekoče kot na prihodnja leta.

3.2.6 SPREMEMBE RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN OCEN TER POPRAVKI NAPAK

- Spremembe računovodskih usmeritev:
- Opis vrste spremembe, vzrok, znesek preračuna za vpleteno postavko v tekočem letu in preračun, zajet v primerjalne informacije, vključno z vplivom na postavke kapitala. Če preračun ni mogoč, se to dejstvo razkrije.
- Spremembe računovodskih ocen:
- Razkrije se vrsta spremembe računovodske ocene, razlog zanje, znesek. Če ni mogoč, se to dejstvo razkrije.
- Popravki napak:
- Razkrijejo se vrsta napake, znesek preračuna za vpleteno postavko v tekočem letu in znesek popravka, zajet v primerjalne informacije, vključno z vplivom na postavke kapitala.

3.2.7 TEČAJ IN NAČIN PRERAČUNA V DOMAČO VALUTO

Postavke v računovodskih izkazih, ki so navedene v tujih valutah, so v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida preračunane v tolarje po referenčnem tečaju Banke Slovenije oziroma Evropske centralne banke. Pozitivne ali negativne tečajne razlike, ki so posledica teh dogodkov, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida med finančnimi prihodki oziroma odhodki.

3.2.8 POROČANJE PO PODROČNIH IN OBMOČNIH ODSEKIH

V skladu s strateško usmeritvijo poslovanja in na podlagi meril za oblikovanje področnih odsekov (delitev na podlagi skupne značilnosti izdelkov, način trženja in oglaševanja ter stopnja tveganja in donosa) so za družbo določeni XY področni odseki.

3.2.9 NEOPREDMETENA SREDSTVA

Znotraj družbe ustvarjene blagovne znamke, naslovi publikacij, sezname odjemalcev in po vsebini podobne postavke se ne pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, razen v primeru transakcije (prevzema družbe).

Naložba v dobro ime je presežek nabavne vrednosti prevzete družbe ali dela prevzete družbe nad določljivo pošteno vrednostjo pridobljenih sredstev, zmanjšano za njegove dolgove in pogojne obveznosti.

Neopredmeteno sredstvo se na začetku izmeri po nabavni vrednosti.

Neopredmetena sredstva se razvrščajo na tista s končnimi dobami koristnosti in tista z nedoločenimi dobami koristnosti. Knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva s končno dobo koristnosti se zmanjšuje z amortiziranjem ter z oslabitvami, kadar obstajajo vzroki za to. Amortizacija neopredmetenih osnovnih sredstev se prične obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Ustreznost uporabljene dobe in metode amortiziranja se pregleda najmanj konec poslovnega leta. Morebitne potrebne prilagoditve so obravnavane kot sprememba računovodske ocene. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja, ki se prične, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje (po pomembnejših vrstah):

- avtorske pravice,
- patenti,
- blagovne znamke,
- računalniški programi,
- licence in franšize,
- stroški razvoja,
- naložbe v tuja osnovna sredstva.

Neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti in dobro ime družba najmanj na dan bilance stanja preizkusi, ali je potrebna oslabitev. Ta sredstva se ne amortizirajo. Prav tako se doba koristnosti ponovno oceni in presodi, ali sredstva ni potrebno obravnavati s končno dobo koristnosti, učinek pa obravnava kot spremembo računovodske ocene.

3.2.10 OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmeteno osnovno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje, se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Nabavno vrednost osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, nevračljive dajatve, neposredni stroški usposobitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve.

Če je nabavna vrednost osnovnega sredstva visoka, družba razporedi nabavno vrednost osnovnega sredstva na njegove pomembnejše dele, ki imajo lahko različno življenjsko dobo, in posebej amortizira vsak tak del.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja, ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se prične obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Ustreznost uporabljene dobe in metode amortiziranja se pregleda najmanj konec vsakega poslovnega leta. Morebitne potrebne prilagoditve so obravnavane kot sprememba računovodske ocene. Ocenjene dobe koristnosti so naslednje (po pomembnejših vrstah):

- zgradbe,
- transportna sredstva.

Če ni zanemarljiva, se preostala vrednost pregleda na letni osnovi.

Najem, pri katerem družba prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Sredstva v finančnem najemu se izkazujejo ločeno od drugih istovrstnih sredstev.

Predvideni stroški popravil večjih vrednosti se obravnavajo kot deli opredmetenih osnovnih sredstev in se amortizirajo po stopnji, ki zagotavlja, da bo ocenjeni znesek nadomeščen do časa, ko bodo stroški popravil večjih vrednosti dejansko nastali.

Stroški, ki povečajo prihodnje koristi opredmetenega osnovnega sredstva, povečajo njegovo nabavno vrednost. Stroški, ki podaljšajo dobo koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, zmanjšajo amortizacijski popravek vrednosti. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko nastanejo.

3.2.11 NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbena nepremičnina je posedovana, da bi prinašala najemnino ali povečala vrednost dolgoročne naložbe ali oboje.

Na začetku je naložbena nepremičnina pripoznana po nabavni vrednosti, stroški posla so vključeni v vrednost. Za kasnejše merjenje naložbenih nepremičnin družba uporablja:

Model nabavne vrednosti, kjer so naložbene nepremičnine pripoznane po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Obračunana amortizacija je izkazana med stroški

amortizacije, slabitve ali izgube pri prodaji pa kot prevrednotovalni poslovni odhodki. Ocenjena doba koristnosti naložbenih nepremičnin se giblje od XY do XY.

Model prevrednotenja, kjer so naložbene nepremičnine pripoznane po njihovih pošteni vrednostih. Spremembe poštene vrednosti naložbenih nepremičnin so pripoznane kot drugi odhodki oziroma prihodki v zvezi z naložbenimi nepremičninami. Naložbena nepremičnina se ne amortizira.

3.2.12 OSLABITVE DOLGOROČNIH SREDSTEV, RAZEN FINANČNIH NALOŽB

Družba na dan vsakega poročanja oceni, ali je kako znamenje, da utegne biti sredstvo oslabiljeno. Če je kakršnokoli tako znamenje, mora družba oceniti nadomestljivo vrednost sredstva.

Izgube zaradi oslabilve, pripoznane pri sredstvu v prejšnjih obdobjih, je treba razveljaviti, kadar in zgolj kadar se je spremenila ocena, uporabljena za ugotovitev nadomestljive vrednosti sredstva, potem ko je bila pripoznana zadnja izguba zaradi oslabilve. V takšnem primeru je treba knjigovodsko vrednost sredstva povečati na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno povečanje je razveljavitev izgube zaradi oslabilve. Pri razveljavitvi izgube zaradi oslabilve sredstva pa povečana knjigovodska vrednost ne sme presežati knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena (po odštetju amortizacijskega popravka vrednosti), če pri njem v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilve, razen če je takšno povečanje posledica prevrednotenja. Razveljavitev izgube zaradi oslabilve sredstva, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida. Razveljavitev izgube zaradi oslabilve sredstva, ki se meri po modelu prevrednotenja, pa je treba pripisati neposredno presežku iz prevrednotenja. Če je bila izguba zaradi oslabilve istega prevrednotenega sredstva pripoznana v izkazu poslovnega izida, je treba razveljavitev takšne izgube zaradi oslabilve prav tako pripoznati v izkazu poslovnega izida.

3.2.13 FINANČNE NALOŽBE

V skladu s SRS 2007 družba dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe razvršča v 4 skupine finančnih naložb:

1. skupina: Finančne naložbe po pošteni vrednosti skozi poslovni izid
2. skupina: Finančne naložbe v posesti do zapadlosti
3. skupina: Posojila in terjatve
4. skupina: Za prodajo razpoložljive finančne naložbe

Naložbe v netržne vrednostne papirje oziroma deleže so razvrščene v četrto skupino.

Ob zaključku poslovnega leta, če je to dovoljeno in primerno, družba posamezne dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe ustrezno prerazvrsti v drugo skupino.

3.2.14 IZPELJANI FINANČNI INŠTRUMENTI

Družba uporablja izpeljane finančne inštrumente za varovanje pred tveganjem spremembe tečajev tujih valut in spremembe obrestne mere, kot so rokovne pogodbe in obrestne zamenjave. Takšni inštrumenti so ob začetku pripoznanja in kasneje merjeni po pošteni vrednosti. Izpeljani finančni inštrumenti se pripoznajo kot finančno sredstvo, ko je poštena vrednost pozitivna, ter kot finančna obveznost, ko je poštena vrednost negativna.

Vsak dobiček ali izguba iz spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega inštrumenta, ki ni del razmerja pri varovanju pred tveganjem, se pripozna neposredno v poslovnem izidu.

3.2.15 SREDSTVA (SKUPINA ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO

Če se bo knjigovodska vrednost sredstva zagotovila predvsem s prodajo in ne z nadaljevanjem uporabe, se to sredstvo opredeli kot nekratkoročno sredstvo za prodajo ali uvrsti v skupino za odtujitev za prodajo. Sredstvo se preneha amortizirati, ko je opredeljeno kot nekratkoročno sredstvo za prodajo ali uvrščeno v skupino za odtujitev za prodajo. Takšno nekratkoročno sredstvo ali skupina za odtujitev za prodajo se izmeri po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je manjša. Pravila o oslabitvah sredstev (skupin za odtujitev) za prodajo veljajo v enaki meri kot za dolgoročna sredstva, razen finančnih naložb.

3.2.16 ZALOGE

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Zaloge nedokončane proizvodnje in končanih proizvodov se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po:

- proizvodjalnih stroškov, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, dela, storitev, amortizacije in posrednih proizvodjalnih stroškov. Posredni proizvodjalni stroški so stroški materiala, storitev, dela in amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvodjalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi poslovnimi učinki. Izjemni stroški neposrednega materiala in neposrednega dela, pa tudi izjemni posredni stroški se ne smejo všteti v ceno količinske enote v zalogi. Všetnje stalnega dela posrednih proizvodjalnih stroškov mora temeljiti na običajni stopnji izrabe zmogljivosti običajnega obsega proizvodjalnih zgradb, opreme in zaposlencev;

- zoženi lastni ceni;
- spremenljivih stroških.

Količinska enota zaloge materiala in trgovskega blaga se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Med nevračljive nakupne dajatve se vštevata tudi tisti davek na dodano vrednost, ki se ne povrne. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste.

Družba za zmanjševanje količin materiala v zalogi uporablja metodo:

- drsečih povprečnih cen,
- tehtanih povprečnih cen,
- zaporednih cen – FIFO,
- stalne cene z odmik.

Zaloge se zaradi okrepitve ne prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost. Vrednost zalog je treba odpisati pri vsaki postavki ali skupini podobnih postavk posebej.

3.2.17 TERJATVE

Poslovni cikel je daljši od 1 leta, zato se terjatve v tem obdobju obravnavajo kot kratkoročne.

Terjatve se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti.

3.2.18 DENARNA SREDSTVA

Denarne ustreznike predstavljajo depoziti pri bankah z rokom zapadlosti do XY mesecev, sredstva na bankah na vpogled ter takoj udenarljivi dolžniški vrednostni papirji.

Negativna stanja oziroma prekoračitve na transakcijskih računih se izkazujejo kot prejeta posojila.

3.2.19 KAPITAL

Pridobljene lastne delnice ali poslovni deleži se odštevajo od kapitala. V poslovnem izidu se ob nakupu, prodaji, izdaji ali umiku ne pripozna dobiček ali izguba iz tega posla oziroma se vse razlike poračunavajo s kapitalom.

Dividende se pripoznajo kot obveznosti v obdobju, v katerem skupščina sprejme sklep o njihovi delitvi.

3.2.20 REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Družba v bilanci stanja izkaže rezervacije, če ima zaradi preteklega dogodka sedanjo pravno ali posredno obvezo in če obstaja verjetnost, da bo za poravnavo te obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Kjer je učinek časovne vrednosti denarja bistven, se znesek rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po obrestni meri pred obdavčitvijo. Ta odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost. Učinek iz naslova diskontiranja se izkazuje kot finančni odhodek oziroma prihodek.

Če družba z veliko gotovostjo pričakuje, da bo nekatere ali vse izdatke, potrebne za poravnavo rezervacije, povrnila druga stranka, se povračila pripoznajo kot posebno sredstvo, ki ne presega zneska rezervacije. Pri tem se odhodki za rezervacije poračunajo s prihodki od pripoznanja sredstva.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so oblikovane, kar pomeni, da se v izkazu poslovnega izida ne pojavljajo več, razen v primeru rezervacij za kočljive pogodbe in dolgoročno odloženih prihodkov, katerih poraba se prenaša med poslovne prihodke.

3.2.21 OBVEZNOSTI

Dolgovi se merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Če se pomembni zneski dolgovi ne obrestujejo, se izkazujejo po diskontirani vrednosti, pri čemer se upošteva povprečna obrestna mera, ki jo v primerljivih poslih dosega družba. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se v bilanci izkazujejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

3.2.22 PRIHODKI

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgovi. Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke.

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, ko družba na kupca prenese pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom proizvodov. Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo

dokončanosti posla na datum bilance stanja. Stopnja dokončanosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Prihodki se ne pripoznajo, če se pojavi negotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov ali pa glede na nadaljnje odločanje o prodanih proizvodih.

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznavajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

Državne podpore se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, kadar obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba te podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastanejo zadevni stroški, ki naj bi jih podpore nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti takega sredstva.

Prihodki iz obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila. Kot finančni prihodki so v izkazu poslovnega izida izkazane tudi pozitivne tečajne razlike, dobički iz instrumentov za varovanje pred tveganjem in drugi prihodki, ki izhajajo iz finančnih naložb.

3.2.23 ODHODKI

Odhodki se razčlenjujejo na poslovne, finančne in druge odhodke.

Nabavna vrednost prodanega blaga vsebuje neto fakturno vrednost prodanega blaga, izdatke za carino in druge uvozne dajatve, ki so zaračunane po dobaviteljevi ceni, prevozne stroške, stroške zavarovanja in druge odvisne nabavne stroške.

Proizvajalni stroški prodanih količin ter stroški prodajanja in splošnih dejavnosti so odvisni od metode vrednotenja zalog, opisani pod poglavjem zaloge.

Prevrednotovalni poslovni odhodki nastajajo zaradi oslabitve osnovnih, obratnih sredstev ter naložbenih nepremičnin, merjenih po nabavni vrednosti, pa tudi zaradi izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin v primerjavi z njihovo knjigovodsko vrednostjo.

Finančni odhodki obsegajo obresti od posojil, ki se izračunavajo po metodi efektivne obrestne mere, negativne tečajne razlike, izgube iz instrumentov za varovanje pred tveganjem in druge odhodke, ki izhajajo iz finančnih naložb.

3.2.24 DAVEK OD DOBIČKA

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Odmerjeni davek je tisti, ki bo odveden od obdavčljivega dobička za poslovno leto, z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja, ob morebitni prilagoditvi davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti. Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti bilance stanja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo in davčno vrednostjo sredstev ter obveznosti.

4 KRITIČNA ANALIZA LETNEGA POROČILA VGP D. D.

4.1 PREDSTAVITEV PODJETJA VGP D. D.

Slika 1: Uprava VGP arhivska slika

Glavna dejavnost je spremljanje in urejanje vodnega režima ter vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav. Poleg teh osnovnih dejavnosti pa opravljamo še vrsto stranskih dejavnosti. Glavni vir ustvarjenega prihodka je financiran s strani države, prizadevamo pa si pridobiti delo tudi na prostem trgu. V večini primerov gre za gradbena dela nizke gradnje.

Slika 2: Sanacija jalovišča Žirovski vrh

Danes ima Vodnogospodarsko podjetje, d. d., zaposlenih 75 ljudi. Upravo podjetja sestavljajo:

- direktor: Srečko Šamperl, zaposlen za nedoločen čas, za dvotretjinski delovni čas.

Na dan 31. 12. 2009 imamo naslednjo strukturo kapitala oziroma lastnikov in njihovih delnic:

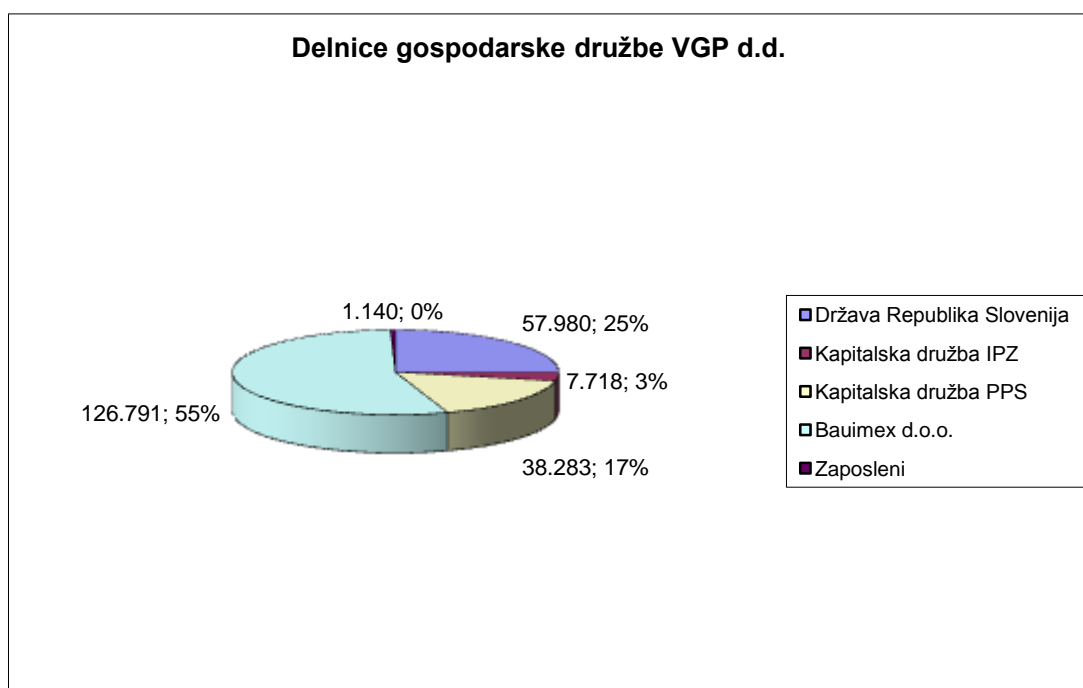
Država Republika Slovenija ima 57.980 delnic, kar predstavlja 25,00 %.

Kapitalska družba IPZ ima 7.718 delnic, kar predstavlja 3,33 %.

Kapitalska družba PPS ima 38.283 delnic, kar predstavlja 16,51 %.

Bauimex, d. o. o., ima 126.791 delnic, kar predstavlja 54,67 %.

Zaposleni imajo 1.140 delnic, kar predstavlja 0,49 %.

Graf 1: Delnice gospodarske družbe VGP d. d.

Podjetje Bauimex, d. o. o., ima obvladujoči položaj v podjetju in je zavezano k sestavitvi konsolidiranih izkazov. Podatki o obvladujočem podjetju so:

BAUIMEX, d. o. o.,
Pot v puškarno 11
4000 KRANJ
Matična številka: 5416027
Davčna številka: 14297183

Na dan 31.12.2009 znaša knjigovodska vrednost delnice 13,42 eur. Število izdanih delnic je 231.912 v nominalni vrednosti 4,17 eur tipa G.

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

Na začetku poslovnega poročila, ko predstavljamo podjetje, bi uporabila več barve in dodala mogoče kakšno sliko podjetja. Pri strukturi kapitala pa bi dodala graf za lažjo predstavbo.

4.2 POSLOVANJE V LETU 2009

Iz pregledov rezultatov poslovanja v letu 2009 je razvidno, da je bilo poslovanje v letošnjem letu veliko boljše kot preteklo leto. Konkurenca na trgu je huda, za vsa pridobljena dela na javnih razpisih pa velja, da so dosežene cene nizke.

Dela po direktni izbiri izvajalcev brez javnega razpisa nismo dobili.

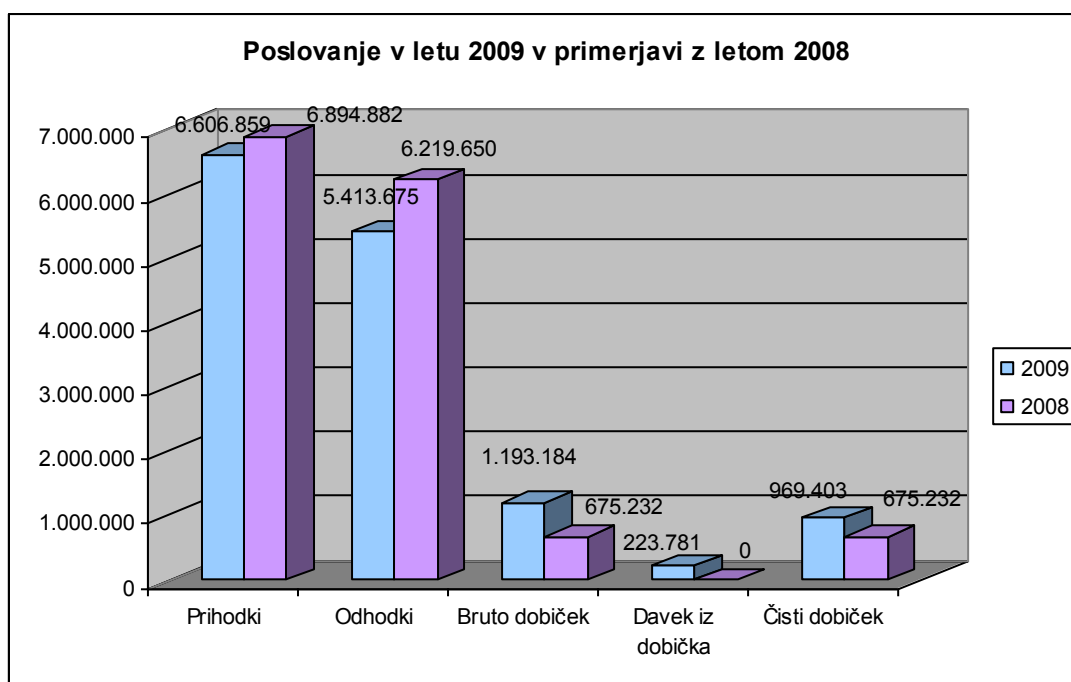
Pri prodaji kamnitih agregatov in gramoza nismo dosegli planiranih prihodkov.

4.2.1 DOSEŽENI REZULTAT POSLOVANJA ZA LETO 2009 V PRIMERJAVI Z LETOM 2008

Doseženi rezultat poslovanja za leto 2009 v primerjavi z letom 2008 je naslednji:

	2009	2008	indeks
Prihodki	6.606.859	6.894.882	95,85
Odhodki	5.413.675	6.219.650	87,08
Bruto dobiček	1.193.184	675.232	176,71
Davek iz dobička	223.781	0	0
Čisti dobiček	969.403	675.232	162,91

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

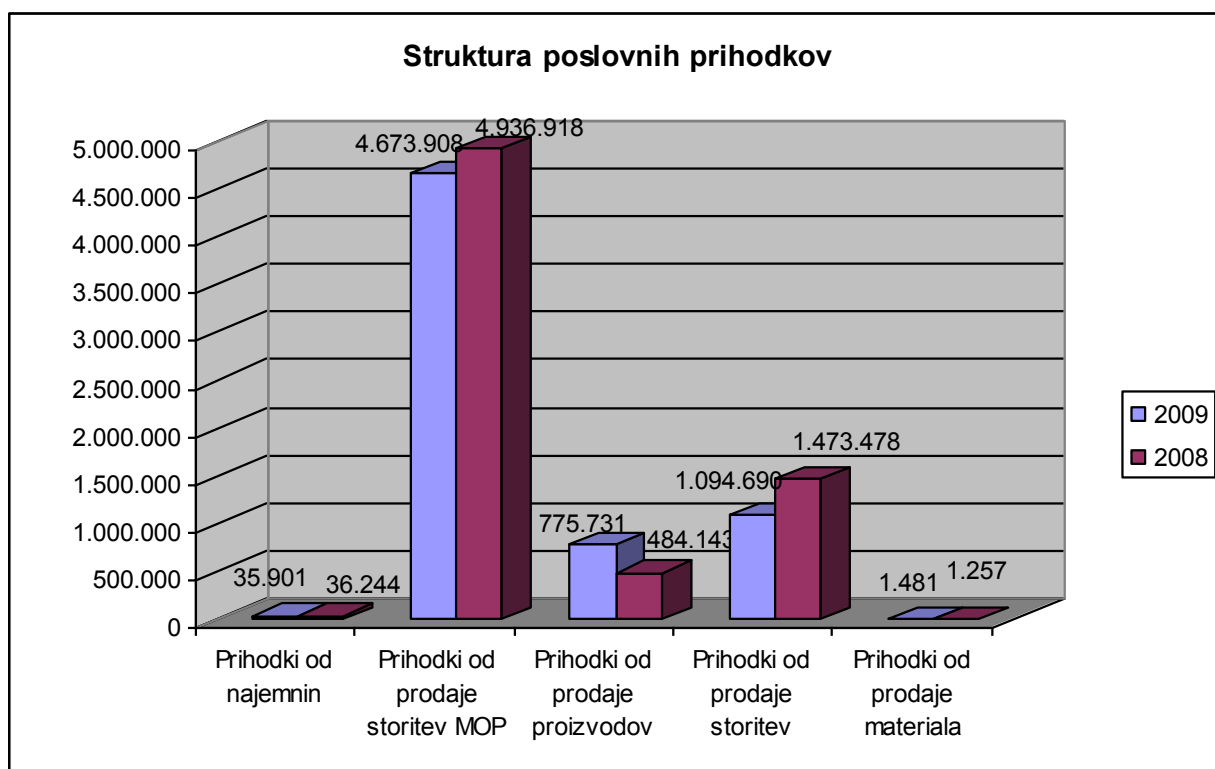
Graf 2: Poslovanje v letu 2009 v primerjavi z letom 2008

4.2.2 STRUKTURA POSLOVNIH PRIHODKOV V LETU 2009

Struktura poslovnih prihodkov v letu 2009 je naslednja:

(v EUR)	2009	%	2008	%
Prihodki od najemnin	35.901	0,55	36.244	0,52
Prihodki od prodaje storitev MOP	4.673.908	71,23	4.936.918	71,39
Prihodki od prodaje proizvodov	775.731	11,82	484.143	7,00
Prihodki od prodaje storitev	1.094.690	16,68	1.473.478	21,06
Prihodki od prodaje materiala	1.481	0,02	1.257	0,02
Skupaj	6.561.711	100,00	6.932.040	100,00

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

Graf 3: Struktura poslovnih prihodkov

Na poslovne prihodke vpliva še sprememba vrednosti zalog.

4.2.3 STRUKTURA ODHODKOV V LETU 2009

Struktura odhodkov v letu 2009 je naslednja:

	2009	delež	2008	delež
Porabljeni material	638.408	11,79	782.020	12,49
Porabljeno gorivo in energija	357.233	6,60	402.902	6,44
Porabljeni nadomestni deli	84.946	1,57	72.462	1,16
Odpisi drobnega inventarja	13.022	0,24	4.693	0,07
Proizvodne storitve	1.067.292	19,71	1.811.898	28,94
Transportne storitve	135.935	2,51	100.101	1,60
Stroški tekočega vzdrževanja	146.256	2,70	81.619	1,30
Najemnine	463.773	8,57	412.387	6,59
Reklama in propaganda	1.848	0,03	1.702	0,03
Stroški drugih storitev	186.621	3,45	280.186	4,48
Amortizacija	102.995	1,90	87.900	1,40
Nadomestila stroškov delavcem	69.134	1,28	67.754	1,08
Stroški reprezentance	13.518	0,25	12.827	0,20
Zavarovalne premije	32.852	0,61	32.164	0,51
Prispevki neodvisni od rezultata	50.701	0,94	20.324	0,32
Bančne storitve in plač. promet	21.571	0,40	20.713	0,33
Dajatve na plače	240.363	4,44	272.667	4,36
Vkalk. plače in nadomestila	1.697.235	31,35	1.757.010	28,07
Stroški dod. pokoj. zavarovanja	7.728	0,14	7.805	0,12
Stroški pogodbe o delu in AVH	13.755	0,25	4.279	0,07
Stroški štipendij	4.279	0,08	5.404	0,09
Prevrednotovalni posl.odhodki	0	0,00	1.953	0,03
Rezervacije za pokojnine in jub.nag.	26.995	0,50	0	0,00
Ostali stroški	1.140	0,02	1.096	0,02
Odhodki obresti in odh. financ.	21.620	0,40	17.395	0,28
Drugi izredni odhodki	14.456	0,27	1.117	0,02
SKUPAJ	5.413.676	100,00	6.260.378	100,00

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

4.3 KAZALNIKI

Temeljni kazalniki stanja financiranja

Delež kapitala v financiranju: $(\text{kapital} / \text{obveznosti do virov sredstev}) = 0,68$

Delež dolgov v financiranju: $(\text{dolgovi} / \text{obveznosti do virov sredstev}) = 0,25$

Delež rezervacij v financiranju: $(\text{rezervacije} / \text{obveznosti do virov sredstev}) = 0,07$

Delež PČR v financiranju: $(\text{PČR} / \text{obveznosti do virov sredstev}) = 0,00$

Delež trajnega in dolgoročnega financiranja: $(\text{kapital} + \text{dolgoročni dolgovi} + \text{rezervacije} / \text{obveznosti do virov sredstev}) = 0,80$

Delež kratkoročnega financiranja: $(\text{kratkoročni dolgovi} + \text{PČR} / \text{obveznosti do virov sredstev}) = 0,20$

Delež osnovnega kapitala v kapitalu: $(\text{osnovni kapital} / \text{kapital}) = 0,31$

Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja: $(\text{dolgovi} / \text{kapital}) = 0,37$

Temeljni kazalniki stanja investiranja

Delež osnovnih sredstev: $(\text{osnovna sredstva} / \text{sredstva}) = 0,29$

Delež obratnih sredstev: $(\text{obratna sredstva} / \text{sredstva}) = 0,71$

Delež finančnih naložb: $(\text{kratkoročne in dolgoročne finančne naložbe} / \text{sredstva}) = 0,00$

Delež dolgoročnih sredstev: $(\text{osnovna sredstva} + \text{dolgoročne finančne naložbe} / \text{sredstva}) = 0,29$

Delež kratkoročnih sredstev: $(\text{obratna sredstva} + \text{kratkoročne finančne naložbe} + \text{AČR} / \text{sredstva}) = 0,71$

Odpisanost osnovnih sredstev: $(\text{popravek vrednosti osnovnih sredstev} / \text{nabavna vrednost osnovnih sredstev}) = 0,68$

Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Kapitalsko pokritje osnovnih sredstev: $(\text{kapital} / \text{osnovna sredstva}) = 2,34$

Kapitalsko pokritje dolgoročnih sredstev: $(\text{kapital} / \text{dolgoročna sredstva}) = 2,33$

Kapitalsko in dolgoročno pokritje dolgoročnih sredstev: $(\text{kapital} + \text{dolgoročni dolgovi} / \text{dolgoročna sredstva}) = 2,50$

Neposredno pokritje kratkoročnih obveznosti: $(\text{likvidna sredstva} / \text{kratkoročni dolgovi}) = 2,37$

Pospešeno pokritje kratkoročnih obveznosti: $(\text{likvidna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve} / \text{kratkoročni dolgovi}) = 3,47$

Kratkoročno pokrivanje kratkoročnih obveznosti: $(\text{kratkoročna sredstva} / \text{kratkoročni dolgovi}) = 3,54$

Razmerje med komercialnimi terjatvami in obveznostmi: $(\text{terjatve do kupcev} / \text{obveznosti do dobaviteljev}) = 1,94$

Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in obveznostmi: $(\text{kratkoročne terjatve} / \text{kratkoročni dolgovi}) = 1,10$

Temeljni kazalniki gospodarnosti

Gospodarnost poslovanja: (prihodki poslovanja / odhodki poslovanja) = 1,22

Celotna gospodarnost: (prihodki / odhodki) = 1,22

Dobičkonosnost prihodkov od poslovanja: (prihodki poslovanja - odhodki poslovanja / prihodki poslovanja) = 0,18

Celotna čista dobičkonosnost prihodkov: (vsi prihodki – vsi odhodki – davek od dobička / vsi prihodki) = 0,15

Čista dobičkonosnost prihodkov od poslovanja: (prihodki poslovanja - odhodki poslovanja - davek od dobička / prihodki poslovanja) = 0,15

Stopnja tehnične stroškovnosti poslovnih prihodkov: (amortizacija / poslovni prihodki) = 0,02

Stopnja delovne stroškovnosti poslovnih prihodkov: (stroški dela / poslovni prihodki) = 0,30

Stopnja materialne stroškovnosti poslovnih prihodkov: (stroški materiala / poslovni prihodki) = 0,17

Stopnja storitvene stroškovnosti poslovnih prihodkov: (stroški storitev / poslovni prihodki) = 0,33

Stopnja kosmate dobičkovnosti poslovnih prihodkov: (kosmati poslovni dobiček / poslovni prihodki) = 0,18

Temeljni kazalniki dobičkonosnosti

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala: (čisti dobiček v poslovnem letu / povprečni kapital) = 0,33

Koeficient čiste sonosnosti sredstev: (čisti dobiček v poslovnem letu / povprečna sredstva) = 0,24

Koeficient čiste dobičkonosnosti osnovnega kapitala: (čisti dobiček v poslovnem letu / povprečni osnovni kapital) = 1,00

Povprečna mesečna bruto plača: (bruto plače / povprečno število zaposlenih) = 1.593,58 eur

Povprečna mesečna čista plača: (čista plača / povprečno število zaposlenih) = 1.101,29 eur

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

Kazalniki so pri postopkih analiziranja skoraj najpomembnejši pripomočki, ki nas vodijo in nam pomagajo pri lažjem sprejemanju poslovnih odločitev. Služijo nam kot instrument za razreševanje numeričnih informacij. Z njimi lahko prikažemo zelo komplicirane procese, razmerja in sestave na relativno enostaven način, kar nam prihrani mnogo časa in interpretacij. Kazalnik lahko izrazimo kot koeficient (razmerje med dvema primerljivima, vendar raznovrstnima pojavoma v istem času) ali kot indeks (razmerje med istovrstnima pojavoma v različnem času) (Biloslavo 1999, 116–119).

Ker so kazalniki v poslovnem poročilu VGP d. d., prikazani samo v procentih, sem naredila podrobno analizo in obrazložitev vsakega kazalnika posebej. S pomočjo računovodskih kazalnikov sem analizirala poslovanje podjetja VGP d.,d., v letu 2009. Kazalnike sem izračunala na podlagi podatkov, ki sem jih povzemala iz izkaza poslovnega izida podjetja.

4.3.1 TEMELJNI KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA

$$\text{Stopnja lastniškosti financiranja} = \left(\frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \right) = 0,68$$

Kazalnik nam prikaže udeležbo kapitala v celotnih obveznostih do virov sredstev pove kakšna je stopnja lastniškega financiranja, to je tistega trajnega financiranja, ki so ga omogočili lastniki, ko so vložili osnovni kapital v podjetje. Priporočljiva vrednost kazalnika je 0,5 oz. 50 %. Iz izračuna pa vidimo, da je vrednost kazalnika 0,68, kar je nad priporočljivo vrednostjo. Kazalnik kaže, da podjetje ni finančno odvisno od tujih virov, saj ima dovolj lastnih virov.

$$\text{Stopnja dolžniškosti financiranja} = \left(\frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \right) = 0,25$$

Kazalnik prikazuje delež dolžniških virov v celotnih virih sredstev. Pove nam, kolikšen delež obveznosti do virov sredstev se nanaša na dolgove. Priporočljiva vrednost kazalnika je 0,5. Iz izračunanega pa vidimo, da je vrednost kazalnika pod priporočljivo vrednost in pomeni, da podjetje ni zadolženo in ni odvisno od tujih virov, kar je dobro za njegovo neodvisnost.

Stopnja dolgoročnosti financiranja =

$$\left(\frac{\text{kapital} + \text{dolgoročne rezervacije} + \text{dolgoročni PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \right) = 0,80$$

Kazalnik predstavlja stopnjo financiranja dolgoročne narave, ki traja več kot leto dni. Ti viri financiranja se na splošno opredeljujejo kot kvalitetni viri in načeloma vplivajo na večjo varnost podjetja. Vrednost kazalnika blizu 1 oz. 100 izraža varno finančno politiko podjetja, saj velik delež dolgoročnih virov zmanjšuje tveganje kratkoročne plačilne nesposobnosti. Izračunana vrednost kazalnika je 0,80, kar kaže, da ima podjetje manj kratkoročnih kot dolgoročnih virov in je manj možnosti, da pride do kratkoročne plačilne nesposobnosti.

$$\text{Stopnja kratkoročnosti financiranja} = \left(\frac{\text{kratkoročni dolgovi} + \text{PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \right) = 0,20$$

Kazalnik prikazuje udeležbo kratkoročnih dolgov in kratkoročnih PČR v vseh virih sredstev. Kratkoročni viri sredstev so pravilno nekvalitetni viri. Iz izračunanega

kazalnika izhaja, da ima podjetje 20 % kratkoročnih nekvalitetnih virov, kar je malo in ne more ogroziti stabilnosti poslovanja.

Koeficient osnovnega kapitala v primerjavi s celotnim kapitalom = $(\text{osnovni kapital} / \text{kapital}) = 0,31$

Kazalnik prikazuje razmerje med osnovnim in celotnim kapitalom. V preteklih letih je bilo veliko pripisov dobičkov in prevrednotovalnih popravkov kapitala.

Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja = $(\text{dolgovi} / \text{kapital}) = 0,37$

Kazalnik prikazuje razmerje med dolgovi in kapitalom. V našem primeru kazalnik kaže, da ima podjetje zelo malo dolgov glede na kapital, kar je z vidika varnosti in neodvisnosti za podjetje dobro.

4.3.2 TEMELJNI KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA

Stopnja osnovnosti investiranja

$$= (\text{neopredmetena dolgoročna sredstva} + \text{opredmetena osnovna sredstva} / \text{vsa sredstva}) = 0,29$$

Ta kazalnik težko komentiramo, namreč za tehnološko intenzivne dejavnosti je ta kazalnik večji, v delavno intenzivnih panogah pa manjši. Kolikšen je kazalnik, v veliki meri vpliva tudi računovodska politika, amortizacija osnovnih sredstev. Lahko ugotovimo le, da ima podjetje v vseh sredstvih 29 % osnovnih sredstev.

Delež stalnih sredstev nam pove, kolikšen odstotek imajo stalna sredstva med vsemi sredstvi podjetja. Na vrednost kazalnika vplivajo izbrana amortizacijska stopnja, odločitev o investiranju ali dezinvestiranju ter stopnja obračanja sredstev.

Stopnja obratnosti investiranja = $(\text{denar} + \text{zaloge} + \text{terjatve} / \text{vsa sredstva}) = 0,71$

Kazalnik kaže delež obratnih sredstev med vsemi sredstvi. Podjetje ima izmed vseh sred. 71 % obratnih sredstev. Podjetje ima velik vpliv na velikost kazalnika, saj je njegova vrednost odvisna od načina vrednotenja zalog.

Stopnja dolgoročnosti investiranja = $(\text{dolgoročna sredstva} / \text{vsa sredstva}) = 0,29$

Izračunani kazalnik kaže, da ima podjetje 29 % dolgoročnih sredstev, kar je za podjetje dobro, na razpolago je več sredstev za hitro likvidnost.

Stopnja kratkoročnosti investiranja = $(\text{gibljiva sredstva} + \text{AČR} / \text{vsa sredstva}) = 0,71$

Izračunani kazalnik kaže, da ima podjetje 71 % kratkoročnih sredstev, kar je za podjetje dobro, ker je sredstva možno hitro spremeniti v likviden denar.

Odpisanost osnovnih sredstev

$$= \left(\frac{\text{popravek vrednosti osnovnih sredstev}}{\text{nabavna vrednost osnovnih sredstev}} \right) = 0,68$$

Za podjetje je to slabo, ker ima že več kot polovico odpisanih osnovnih sredstev, stara pa so že povečini izrabljena.

4.3.3 TEMELJNI KAZALNIKI VODORAVNEGA FINANČNEGA USTROJA

$$\text{Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev} = \left(\frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva}} \right) = 2,34$$

Pravilo je, naj bodo najmanj stalna sredstva financirana s kapitalom, zato bi vrednost kazalnika morala biti 1 ali več, kar v našem primeru je.

$$\text{Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev} = \left(\frac{\text{kapital}}{\text{dolgoročna sredstva}} \right) = 2,33$$

Kazalnik kaže, da podjetje OS financira s kapitalom. Dobre vrednosti kazalnika so okoli 1 oz. 100 ali več.

Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev

$$= \left(\frac{\text{kapital} + \text{dolgoročni dolgovi}}{\text{dolgoročna sredstva}} \right) = 2,50$$

S tem kazalnikom ugotavljamo dolgoročno pokritost dolgoročnih sredstev. Vrednost kazalnika bi morala biti 1 ali več, saj bi morala biti vsa dolgoročna sredstva financirana z dolgoročnimi viri. Izračunana vrednost kazalnika je nad 1, kar pomeni, da so vsa dolgoročna sred. financirana z dolgoročnimi viri.

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)

$$= \left(\frac{\text{likvidna sredstva}}{\text{kratkoročni dolgovi}} \right) = 2,37$$

Podjetje ima večino sredstev v najbolj likvidni obliki. Priporočljiva vrednost kazalnika je 0,1 oz. 10 %, po kateri naj bi podjetje imelo vsaj 10 % sredstev v najbolj likvidni obliki. Podjetje presega priporočljivo vrednost kazalnika. Vendar je slabo z vidika oplemenitenja sredstev.

Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)

$$= \left(\frac{\text{likvidna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \right) = 3,47$$

S tem koeficientom merimo pokritost kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi terjatvami. Normalno je pričakovanje, da bomo uspeli z njimi pridobiti denar za plačilo kratkoročnih obveznosti. Dobre vrednosti kazalnika so večje od 1, priporočljiva je vrednost vsaj 0,8. Kot vidimo, podjetje presega to vrednost in je sposobno plačati vse kratkoročne obveznosti z likvidnimi sredstvi in s pričakovanimi prilivi iz naslova kratkoročnih terjatev. Podjetje nima likvidnostnih težav. Slaba stran tega je, da bi moralo podjetje ta denar oplemeniti v kakšne dobre naložbe.

Kratkoročno pokrivanje kratkoročnih obveznosti

$$= \left(\frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročni dolgovi}} \right) = 3,54$$

Kazalnik pokaže zmožnost podjetja odplačevati obv., ki zapadejo v 1 letu s sred., ki so unovčljiva v 1 letu. Priporočljiva vrednost kazalnika je 2. Vidimo, da podjetje presega te vrednosti. Podjetje je namreč sposobno s kratk. sred. pokriti vse kratk. obv. Vrednost kazalnika nakazuje, da podjetje sluje zelo dobro.

Razmerje med komercialnimi terjatvami in obveznostmi

$$\text{Koeficient gospodarnosti poslovanja} = \left(\frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}} \right) = 1,94$$

Kazalnik nam prikazuje gospodarnost poslovanja podjetja, saj so iz koeficientov izločeni prihodki in odhodki iz financiranja ter izredni prihodki in odhodki. Da podjetje sluje gospodarno, mora biti vrednost kazalnika večja od 1, saj le takrat njegovi poslovni prihodki presegajo odhodke poslovanja. Iz izračunanega kazalnika izhaja, da podjetju že njegova osnova dejavnosti prinaša dobiček.

Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in obveznostmi

Koeficient celotne gospodarnosti

$$= \left(\frac{\text{prihodki iz poslovanja} + \text{prihodki iz financiranja} + \text{izredni prihodki}}{\text{odhodki iz poslovanja} + \text{odhodki iz financiranja} + \text{izredni odhodki}} \right) = 1,10$$

Kazalnik nam prikazuje gospodarnost celotnega poslovanja podjetja. Iz izračunanega kazalnika izhaja, da podjetje sluje gospodarno, saj je vrednost kazalnika večja od 1 in tudi prihodek večji od odhodka. Ustvarjeni dobiček znaša 969.403 EUR.

4.3.4 TEMELJNI KAZALNIKI GOSPODARNOSTI

$$\text{Gospodarnost poslovanja} = \left(\frac{\text{prihodki poslovanja}}{\text{odhodki poslovanja}} \right) = 1,22$$

Kazalnik nam prikazuje gospodarnost poslovanja podjetja, saj so iz koeficientov izločeni prihodki in odhodki iz financiranja ter izredni prihodki in odhodki. Da podjetje posluje gospodarno, mora biti vrednost kazalnika večja od 1, saj le takrat njegovi poslovni prihodki presegajo odhodke poslovanja. Iz izračunanega kazalnika izhaja, da podjetju že njegova osnova dejavnosti prinaša dobiček.

$$\text{Celotna gospodarnost} = \left(\frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}} \right) = 1,22$$

Kazalnik nam prikazuje gospodarnost celotnega poslovanja podjetja. Iz izračunanega kazalnika izhaja, da podjetje posluje gospodarno, saj je vrednost kazalnika večja od 1 in tudi prihodek večji od odhodka.

Dobičkonosnost prihodkov od poslovanja

$$= \left(\frac{\text{prihodki poslovanja} - \text{odhodki poslovanja}}{\text{prihodki poslovanja}} \right) = 0,18$$

Celotna čista dobičkonosnost prihodkov

$$= \left(\frac{\text{vsi prihodki} - \text{vsi odhodki} - \text{davek od dobička}}{\text{vsi prihodki}} \right) = 0,15$$

Čista dobičkonosnost prihodkov od poslovanja

$$= \left(\frac{\text{prihodki poslovanja} - \text{odhodki poslovanja} - \text{davek od dobička}}{\text{prihodki poslovanja}} \right) = 0,15$$

Stopnja tehnične stroškovnosti poslovnih prihodkov = $\left(\frac{\text{amortizacija}}{\text{poslovni prihodki}} \right) = 0,02$

Stopnja delovne stroškovnosti poslovnih prihodkov = $\left(\frac{\text{stroški dela}}{\text{poslovni prihodki}} \right) = 0,30$

Stopnja materialne stroškovnosti poslovnih prihodkov

$$= \left(\frac{\text{stroški materiala}}{\text{poslovni prihodki}} \right) = 0,17$$

Stopnja storitvene stroškovnosti poslovnih prihodkov

$$= \left(\frac{\text{stroški storitev}}{\text{poslovni prihodki}} \right) = 0,33$$

Stopnja kosmate dobičkovnosti poslovnih prihodkov

$$= \left(\frac{\text{kosmati poslovni dobiček}}{\text{poslovni prihodki}} \right) = 0,18$$

Iz vseh zgoraj navedenih kazalnikov se vidi odnos dobička glede na enoto prihodkov.

4.3.5 TEMELJNI KAZALNIKI DOBIČKONOSNOSTI

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala

$$\text{Koeficient čiste donosnosti kapitala} = \left(\frac{\text{čisti dobiček v poslovnem letu}}{\text{povprečni kapital}} \right) = 0,33$$

Donosnost kapitala je velika, saj je imelo podjetje približno 33-odstotno donosnost kapitala. To pomeni, da je podjetje pri poslovanju na vsakih 100 denarnih enot vloženega kapitala doseglo 33 denarnih enot dobička.

Koeficient čiste donosnosti sredstev (ROA)

$$= \left(\frac{\text{čisti dobiček v poslovnem letu}}{\text{povprečna sredstva}} \right) = 0,24$$

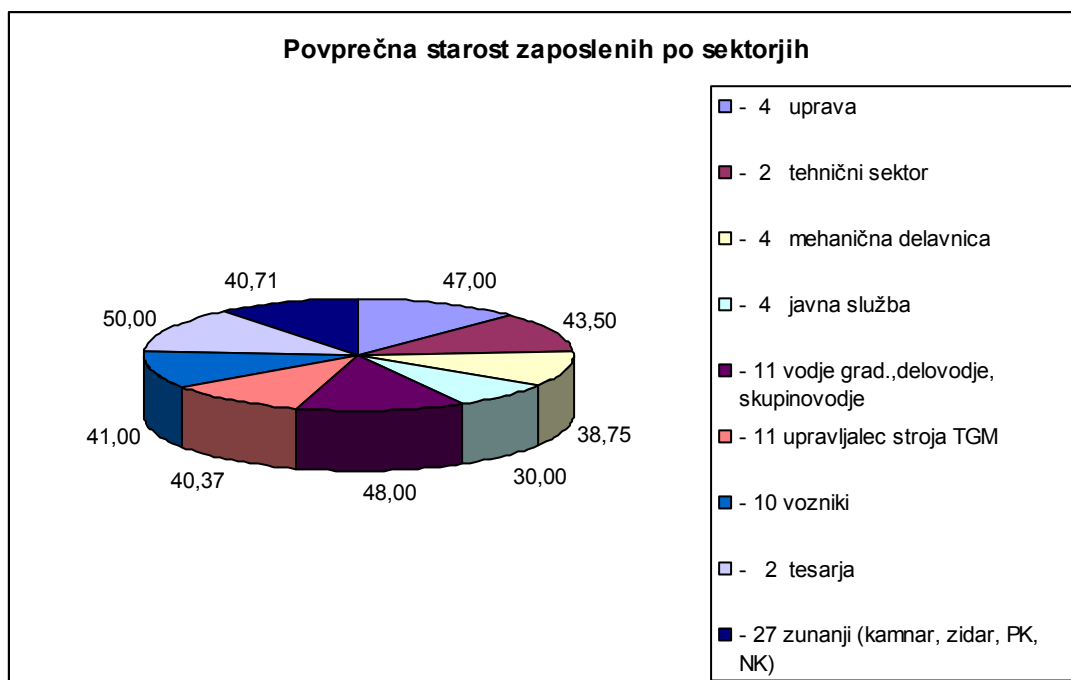
Donosnost sredstev ni majhna, kar pomeni, da z enoto vloženih sredstev predelamo cca 24 enot.

4.4 PREGLED KADROVSKE STRUKTURE ZAPOSLENIH

Na dan 31. 12. 2009 je podjetje zaposlovalo 75 ljudi. Po posameznih delovnih enotah je stanje zaposlenih in njihova starostna struktura naslednja:

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

- 4 uprava	povprečna starost	47,00 let
- 2 tehnični sektor	povprečna starost	43,50 let
- 4 mehanična delavnica	povprečna starost	38,75 let
- 4 javna služba	povprečna starost	30,00 let
- 11 vodje grad., delovodje, skupinovodje	povprečna starost	48,00 let
- 11 upravljaec stroja TGM	povprečna starost	40,37 let
- 10 vozniki	povprečna starost	41,00 let
- 2 tesarja	povprečna starost	50,00 let
- 27 zunanji (kamnar, zidar, PK, NK)	povprečna starost	40,71 let

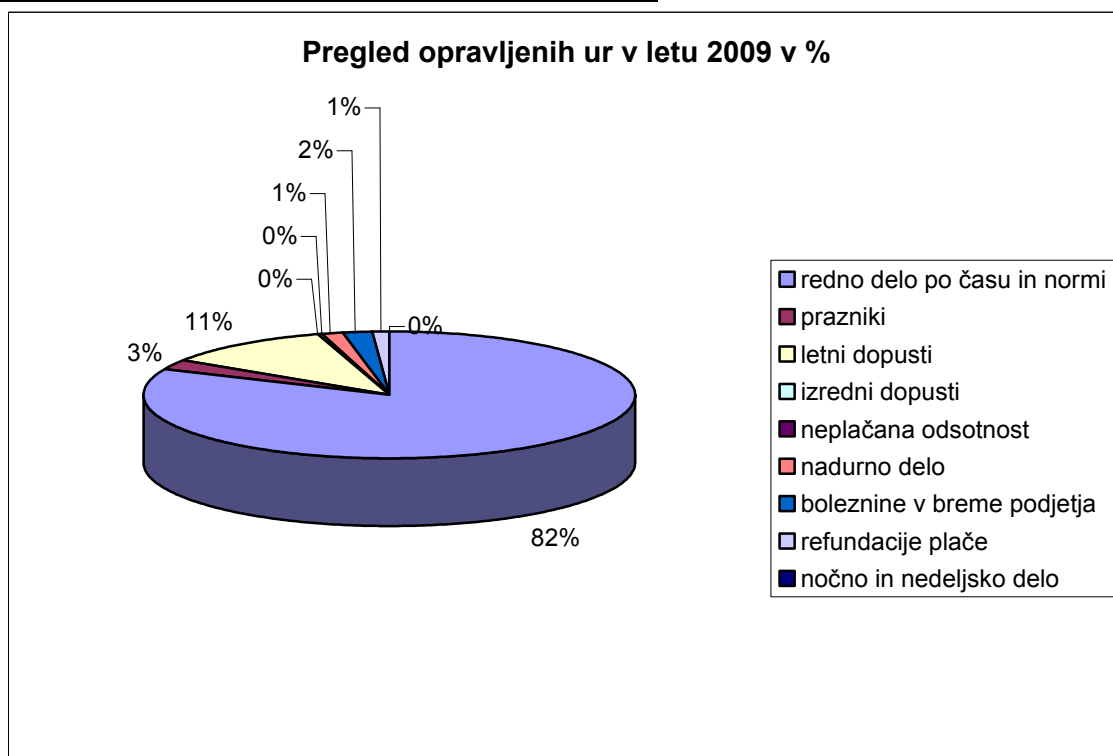

Graf 4: Povprečna starost zaposlenih po sektorjih

4.5 PREGLED OPRAVLJENIH UR V LETU 2009

Vir: Letno poročilo VGP d.d. 2009

	ure	%
Redno delo po času in normi	134.804	81,68
Prazniki	4.245	2,57
Letni dopusti	18.406	11,14
Izredni dopusti	144	0,08
Neplačana odsotnost	160	0,09
Nadurno delo	2.364	1,43
Bolezni v breme podjetja	2.984	1,80
Refundacije plače	1.992	1,20
Nočno in nedeljsko delo	33	0,01
SKUPAJ	165.132	100,00

Graf 5: Pregled opravljenih ur v letu 2009 v %

4.6 POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2009

Zaradi velike izgube v preteklih letih je družba pričela z ukrepi, ki so se do sedaj pokazali kot uspešni. To so:

- ugotavljanje presežnih delavcev, ki jim je bila izplačana tudi odpravnina,
- zaposlovanje perspektivnih kadrov,
- reorganizacija dela po gradbiščih in v upravi.

V letu 2004 je bila ustanovljena družba VGP projekt d. o. o., ki je v 100-odstotni lasti podjetja VGP d. d.

Družba VGP projekt d.o.o., je vpisana v sodni register Okrožnega sodišča Kranj pod številko vložka 1/07632/00. Pomembnejši podatki o družbi so:

Firma:	Vodnogospodarsko podjetje projekt d. o. o.
Sedež:	Ulica Mirka Vadnova 5, Kranj
Matična številka:	1994042
Davčna številka	25625926
Glavna dejavnost družbe:	Projektiranje vodnogospodarskih objektov in naprav
Osnovni kapital:	8.763,00 eur
Direktor družbe:	Marko Valič
Prokurist:	Srečko Šamperl

4.7 PRIČAKOVANI RAZVOJ DRUŽBE IN AKTIVNOSTI DRUŽBE NA PODROČJU RAZISKAV IN RAZVOJA

Družba VGP d. d., ima za izvajanje del sodobno mehanizacijo svetovno priznanih znamk in odlično usposobljene kadre. Tako lahko investitorjem na področju nizkih gradenj, gradenj vodnih objektov in drugih vodarskih del nudi kvalitetno opravljene storitve, prav tako pa tudi na področju separacij. V ponudbi storitev pa je tudi najem sodobne mehanizacije in opravljanje prevoznih storitev. To dejavnost bo družba opravljala še naprej, skupaj z odvisno družbo pa lahko nudi investitorjem še bolj celovito ponudbo storitev.

Družba VGP d. d., je zelo ozko usmerjena na področje gradbeništva, in sicer na področje nizkih gradenj. Ker je teh del vse manj, se je družba že v letu 2001 začela pojavljati tudi na področju izgradnje kanalizacijskega omrežja, s čimer bo v naslednjih letih poskušala nadomestiti izpad proizvodnje na področju vodnega gospodarstva. Cilj je v naslednjih petih letih doseči najvišjo strokovno raven na področju izgradnje kanalizacijskega omrežja, s poudarkom na ekološkem delu in na izgradnjah čistilnih naprav.

Vir: Letno poročilo VGP d. d., 2009

5 ZAKLJUČEK

Vsebina in oblika poslovnega poročila podjetja VGP d. d., je enostavna, brez uporabe primerjalnih tabel, slik, grafikonov in drugih orodij, katere se lahko vključi v letno poročilo. Prav tako tudi ne vsebuje pozdravnega govora direktorja podjetja oziroma spremne besede. V letnem poročilu obravnavanega podjetja VGP d. d., je tako meja med poslovnim in računovodskim poročilom zelo neopazna. Poslovno poročilo podjetja VGP d. d., je vsekakor premalo obogateno (slike, design, grafi). Omenjena orodja so vsekakor dobrodošla pri poslovnem letnem poročilu, saj z njimi lažje ponazorimo dejansko stanje in sliko podjetja. Z njimi zagotovimo primerjalne razpredelnice in grafe, ki jih lahko med seboj primerjamo za različna obdobja in poslovna leta. Dobro letno poročilo je pomembno tudi za načrtovanje in vizijo podjetja tako za kratkoročne kot za dolgoročne načrte. Podjetje se mora zavedati pomembnosti tega dela poročila, ga razširiti in mu posvetiti večjo pozornost.

Računovodsko poročilo podjetja VGP d. d., je sestavljeno zelo natančno, pregledno in vsebuje popolnoma vse informacije, ki so potrebne za prikazovanje poslovanja podjetja.

Osrednja tema diplomske naloge je bila torej poslovno poročilo, ki ima enako pomembno vlogo kot računovodski del letnega poročila.

Diplomska naloga je razdeljena na teoretični in analitični del. V teoretičnem delu sem predstavila vsebino letnega poročila, interesne skupine in sestavine letnih poročil. V drugem delu sem predstavila analizo letnega poročila organizacije VGP d. d..

Namen diplomske naloge je bil kritično analizirati letno poročilo gospodarske družbe. Analiza je pokazala, da je letno poročilo dobro sestavljeno, podatki v poslovnem delu so točni in se ujemajo s podatki v računovodskem delu. V poslovnem delu letnega poročila pa je predstavitev podjetja zelo skopa, kazalniki niso razloženi, pregled kadrovske strukture zaposlenih in pregled opravljenih ur dokaj nejasen.

Predlagam, da bi bilo letno poročilo potrebno še izboljšati, tako vsebinsko kot oblikovno, predvsem pa ga podkrepiti z grafi in razpredelnicami.

V poglavju o finančnih poudarkih, ki je na začetku poročila, predlagam poročilo s strani direktorja. Le-to naj vsebuje podatke o vodstvu oz. diagram hierarhije.

V poglavju o poslovanju bi bilo na mestu omeniti tudi konkurenco oz. prikazati primerjavo podjetja s konkurenco. Ti podatki lahko zelo koristijo in pomagajo pri načrtovanju in viziji podjetja. In tisto, kar je tudi zelo pomembno, s primerjalnimi tabelami je moč ugotoviti razmišljanje konkurence, si zastaviti prednostne naloge in jih pravilno umestiti v čas ponudbe oz. izvajanja.

Končni vtis letnega poročila ocenjujem pozitivno, saj lahko posamezniki ali skupine v letnem poročilu najdejo večino informacij, ki jih potrebujejo.

Priporočam pa izboljšavo podobe oziroma posodobitev letnega poročila, saj smo v dobi zelo napredne informacijske tehnologije. Z vsemi orodji, ki so na voljo, je lahko letno poročilo podjetja prijazno za branje, predvsem pa pregledno in smiselno.

LITERATURA IN VIRI

Strokovni članki v revijah

Biloslavo, R. (1999). *Metode in modeli za management*. Koper: Visoka šola za management, str.116–119.

Glautier, M. and Underdown, Brian. (1997). *Accounting theory and practice*. London: Pitman, 200 str.

Horvat, T. (2000). *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetij*. Ljubljana: Gospodarski vestnik, 249 str.

Horvat, T. (2002). *Kritična analiza razkritij v letnih poročilih slovenskih podjetij*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 299 str.

Horvat, T. (2003). *Priprava razkritij v letnem poročilu gospodarske družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 442 str.

Kavčič S. (1997). *Računovodske informacije za zunanje uporabnike*. Zbornik referatov 29. simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu in financah. Portorož : Zveza ekonomistov Slovenije in Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, str. 151–152.

Kavčič S. (1998). *Analiziranje za pripravo letnega poročila, Analiziranje za potrebe strateškega odločanja ter dosežki analitske prakse in teorije*. Ljubljana: Zveza Ekonomistov Slovenije, 7–22 str.

Lipnik J. (2003). *Oblike izkaza finančnega izida za zunanje poročanje*. IKS, Ljubljana, 301/2, str.146–155.

Stolowy, Herve, Lebas Michael J. (2002). *Corporate financial reporting. A global perspective. Fifth edition*. London: Thomson learning, 636 str.

Thill John, V. (1996). Bovee Courtland D.: *Excellence in business communication. Third edition*. New York : McGraw-Hill, 516 str.

Zadravec, R. (2003). *Zaključni račun po novem: prenovljeni računovodski izkazi in njihova analiza za poslovno odločanj*. Ljubljana : Primath, 408 str.

Walton, P. J. (2000). *Financial statement analysis*. London: Business Press, Thomson Learning, 305 str.

Slovenski računovodski standardi (SRS). 2007.

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). Uradni list RS, št. 42/2006.

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-UPB1). Uradni list RS, št. 15/2005.

KAZALO SLIK

Slika 1: Uprava VGP arhivska slika	19
Slika 2: Sanacija jalovišča Žirovski vrh	19

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Delnice gospodarske družbe VGP d. d.	20
Graf 2: Poslovanje v letu 2009 v primerjavi z letom 2008	22
Graf 3: Struktura poslovnih prihodkov.....	23
Graf 4: Povprečna starost zaposlenih po sektorjih.....	33
Graf 5: Pregled opravljenih ur v letu 2009 v %.....	34